

زنگ زرد گندم

شده است اما ذکر این نکته ضروری است که عمر مفید هر رقم حدود ۵ سال بوده و با ظهور نژادهای فیزیولوژیک جدید قارچ، مقاومت ارقام نیز شکسته می شود، بطور مثال رقم تجن معرفی شده برای استان گلستان که سالها مقاومت مناسبی را از خود نشان داده و منجر به کاهش قابل توجه سطح مبارزه آن استان نسبت به این بیماری شده بود در اوایل دهه هشتاد مقاومتش شکسته شد بطوریکه در حال حاضر سطح کشت آن در گلستان شدیداً کاهش یافته و در دست جایگزینی کامل با سایر ارقام مناسب است و یا در استان فارس نیز با ظهور یک نژاد فیزیولوژیک جدید قارچ، تحمل پذیری رقم چمران شکسته شد که معرفی رقم مناسبی برای این منطقه در دست انجام می باشد.

به منظور کنترل این بیماری غیر از استفاده از ارقام مقاوم یا متحمل توجه به سایر راهکارها در راستای مدیریت تلفیقی بیماری همچون:

- ۱- از بین بردن علفهای هرز گندمیان حاشیه مزارع.
- ۲- استفاده بهینه از کودهای ازته (طبق توصیه تحقیقات)
- ۳- از بین بردن کانونهای اولیه آلودگی
- ۴- استفاده از مقادیر مناسب بذر در هکتار (طبق توصیه تحقیقات) و خودداری از انجام کشت متراکم
- ۵- در صورت بروز اپیدمی سمپاشی در مرحله تورم خوشه با استفاده از قارچکش هایی همچون تیلت، فولیکور، آرتنا و آلرت قابل توصیه است.

زنگ زرد گندم Yellow Rust یکی از بیماری های مهم و خسارتزای گندم در اکثر نقاط دنیاست که عامل آن قارچی است از رده *Basidiomycetes* و از خانواده *Pucciniaceae* بنام *Puccinia striiformis f.sp.tritici*

منشاء این بیماری منطقه ای بین دریای سیاه و خزر است و از همین منطقه به تمام دنیا پراکنده شده است. به لحاظ اقتصادی ارزش کنترل زنگ زرد گندم در استرالیا برابر ۱۳۹ میلیون دلار استرالیا برآورد شده و در آمریکا کاهش محصول حاصل از این بیماری بر روی ارقام حساس بین ۸۰-۲۳٪ گزارش شده است.

در کشور ما نیز میزان خسارت وارده ناشی از اپیدمی زنگ زرد گندم در سال ۱۹۹۴ میلادی حدود ۱/۵ میلیون تن برآورد گردیده است.

با توجه به مطالب فوق و خسارتزایی این بیماری مطالعات متعددی از سوی محققین مختلف به منظور دستیابی به روش های مناسب کنترل و مهار بیماری صورت گرفته است که در این راستا به نظر میرسد استفاده از ارقام مقاوم یا متحمل یکی از بهترین روشهای کنترل زنگ زرد در دنیاست به همین لحاظ در کشور ما نیز پس از اپیدمی بیماری در سال ۱۹۹۴ فعالیت های زیادی در جهت معرفی ارقام مقاوم و متحمل نسبت به زنگ زرد صورت گرفته و ارقام مناسبی نیز معرفی